

1000

1000

1000

1000

1000

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL   Cevdet, 'Abdullah
248   Gizli figanlar
C475G5

18/3

vdet, Abdullāh

کیزی فغانلر

Gi-Li Fīgānlar-

مجموعه اشعار

مصر

مطبعة اجتهاد

۱۹۰۶

PL

48

C475G5

LE

MAR 20 19

15 17 OF

۱۱

— افاده طابع —

« کیزی فغانلر » بر حریت قربانینک در . انسانلرک استبدادی
هرکه زخمی خورد البته فغانی دارد
حکمی طایماق ایسته مز . ایستر ، که بر حائله نک باباسنی ،
بر ملتک اذکیاسنی ، فضلاسنی منغایه یوورلاسنین ، محبسه
یوورلاسنین ، مزاره یوورلاسنین ده برانین ، برفغان چیقماسنین ،
دوراستبداد ، دور تراکم افغان در . یتیملرک ، اوکسوزلرک ،
پرانغه بندلرک فغان مظلومیتلری ضبط و ضغط اولونا اولونا
چلیکه ، یالین قلیجه ، سرتیز حنجره ، جهنم قلب بومبهره تحویل
اولنور . ایسته اوزمان ، متردد و بی قرار (هامهلت) لرک
آغزندن بیله

Ma douleur changerait la couleur de l'offrande :

C'est du sang, non des pleurs, qu'il faut que je répande !
قول فعل عقبی ، صاعقه لره ترافق آیدن رعدلرکی ، بوشانیر ،
قاره طوپراقلر آلتنده قاره طوپراق اولان بعض امواتک
مزارندن زنده لر فیشقیریر ، اموات ذی حیاتی اخیای لایموته
قلب ایدره . [کیزی فغانلر]ک صاحبی بویله بر مزاره لایق وصاحب
أولولردن در . کیزی فغانلری ، اون سنه اول کندی آلیله بزه تودیع
واهتمام نشربنی ینه بزه ترک ایتمش دی . شیمیدی ، [مطبعه اجتهاد] ،
[کیزی فغانلر] ی ، خطاب ایدلدیکی ملته تسلیم ایله امانته
حرمت و وفا وظیفه سنی ایفا ایتمش اولیور .

۲۶ مایس ۱۹۰۶ مصر القاهره

دقور عبدالله جودت

پدرمه

بابا ،

هر دقیقه سی و طنک بر فلاکتته آغلامقوله
کچمش اولان حیوانک متقرب ختام ایکن سویلدیکک
سوزلر ابدی خاطر نشاعدر.

(حکومت) نامی آلتنده اجرای رزالت ایدن هیئت
منحوسه بی سن همزدن زیاده طانیوردک. مسلك سقیم
اداره سنک ماهیتنی تشریح ایله نتایج مؤله سنی تعیین ایتدیکنک
صروده کله جک زمانلرک کچن وقتلردن خبرلی
اولمایه جغفی آغلایه رق خبر ویرمشدک.

اویله اولدی !

بوکون وطنده معصوم قانلریله مظلوم فغانلرندن باشقه
برشی کورولوب ایشیدلیور ؛ اویک شاعره منبع الهام
اولان دکزلرینی شهدای حریتک الی الابد صوغومیه جقی

جنازه لریله طولیدیریلر ؛ او اولر که وقتیه هربری بر
 طربگاه ذی صفا ایدی، شمعی برر اینکده سکون برودر.
 هله نخریبات معنویه ده از یاده اولدی : ابنای وطندن
 بر بچوجغنگ وجداتی، ناموسفی، حمیتی صانون الیلر
 ساد. دل معصوملره جاس-وسلق اوکرتدیلر ؛ وطندن
 صوکره یاشامانغه علناً یمین ایتمش اولان فداکاران احرار دن
 باشقه واطیفه سنه صادق کیمسه قالمدی.

بوفجایه- قارشی حسسز، حرکتسز طور مامش
 اولدیغی تأمین ایله روحکه تسلیتبخش اولوق ایسترم .
 وطنک هر ولوله سقوطنه وجدام بر فریاد ایله ج-واب
 ویردی . بوجموعه او فریادلری برر منظومه شککنده
 جامعدر . شوانین وجدانی بی حریتک النجا ایتمش اولدیغ
 بومحشر رنکیندن قبر محترمکه اهدا ایدیورم. حیاتیه برابر
 حسیاتنکده اولادینه انتقال ایتمش اولدیغی کورن بر پدر
 قدر متسلی اول بابا !

کیجه

کیجه ابریز شوق و خولیا در
آرارم بن خیال جانانی
او خفا خانه بدیده
بولورم گاه بدر لامعه
بر منور مثال جانانی
که اولور روحه مسرت بار
کوکلی طالدینی سکونته
سویلدبر او خموش اولان انوار
اودم فیضبخش فطرته
سینه لر وقفه گاه سودادر

••

کیجه لبریز عشق و خولیا در
گاه بر کنج، یاننده بردختر
نودمیده ایکی شکوفه کبی

ایدہ رک بر چنستانہ کذر
 سویل شیر لریاواش قلبی
 صارہ رق شب سکوتی سحرک
 ایلمکده صفاسنی اکمال
 او سکوتی ایدر فقط اخلال
 آرہ لقدہ صداسی بوسہ لک
 اونہ خوش دم، نہ خوش تماشادر!

•••

کیجہ ابریز صمت و خولیادر
 اسمانده، زمینده، هر یرده
 منجلی برسکون داپرور
 کہ بولنماز او حاحا وجد آور
 شام اسمرده، صبح انورده
 چشم ساهر اولور سماپما،
 طبع شاعر، ایسه تهیجده ؛
 دوردن، رونمون اولان دریا
 سر و سمین ایله تموجده.
 بو مناظره بتون دلارادر ،

کیمیجه لبریز حزن و خلیادر :
 گاه بر قوش اوتر مقابده
 برینک صانکه روحیدر بیدار
 ایلور صوک ملانی اظهار
 بیك الم وار او حزن سائرده:
 یاد ایدر فوت اولان مسراتی
 — که ظلام زمان ایله مستور —
 باشقه بر حزن ایله اولور منظور
 مهیمتده کیزله ن آنی!
 آه وارلق یثوسه مأوادر
 هم ازل، هم ابد کدر زادر !!

مایس ۱۳۱۰

غزل

— کیبوم تل مترجنه —

کورنجه غایت عمری خیال شکنده
حیاته خنده لر ایتدم ملال شکنده
پیمده ظلمت نسیان ، اوکده پرده اشک
کیچر او ان حیاتم ظلال شکنده
جهانه قارشی مقابر خطابت ایتمه ده در
سکوتی منتشر اولمش مال شکنده
بوشب حقایق صوردم نجوم ساهره دن
کلن جواب ایسه مبهم سؤال شکنده
نه در او کریه شادی بیلیرمی یم عجبا
اولورسه خنده لرم انفعال شکنده
کوزومده اشک تأثر شبیه دریایه
دلده درد تحسر جبال شکنده
طلوعی کورمه دن اولدی غروبیه پیوسته

آجلدی صبح جوانی لیل شکنده
 جهانده کسب کمال ایتمه نك نه در سودی
 کورورسه عجزینی آدم کمال شکنده

۱۳۰۹

شرق

ابدی مست غرام ازلم
طولاشیر یایمه هر دم اجلم
ینه لیکن یاشامقدر املم
بویله مستثقل اولور میدی اجل ؟
لغت اولسون سکا ای خائن امل !
لغت اولسون سکا ای خائن امل !
عمری سنسین ایدنوقف جدل !
سکا نسبت ینه بر شی در اجل
شمدی هجرانله پریشان املم
تسلیتدر بکا کلسه اجلم !

۱۳۱۲   ۵ شباط

غزل

— برادر مزین پورم ۰۰۰۰ بکه —

کوکله اقدس سودا وطن محبتیدر
وطن محبتی عمرک یکانه زینتیدر
(وطن! وطن!) دیهرک جان ویرن اعالینک
قلوب اهل وطن قبردی مهابتیدی در
شفق دکل قیزاران صفحه سهاده بوشب
جریحه لی! وطنک عکس خون محنتیدر
بنای ظلم ییقلسین تملدن اللهم،
که حضرت وطنک منبع فلاکتیدر!
علی!... ایله آغلا خراب اولدی
بوامتک شوزمانلر دم قیامتیدر!

اگستوس ۱۳۰۹

جلوس منحوسنك ۱۳۰۷ سنه سنه مصادف اولان لیل مشؤ منده:

بی نصیز اول قدر فکر منوردن که بز
ایلرز تقدیس استبدادی شهر آیین ایله!

شباب مختصر

— استاد حیت مراد بك افندی حضر تلیزیه —

شباب اوکنده تبسمله روکشاده ایکن
اوباشقه نقطه یه دیکمش دو چشم بی فرینی
غریب اهللره ویرمش دل مکدرینی
بوخته نك بوله مام شمدی حبیب فرقی بن
دم ربیعه صولمش شکوفه تردن!
بودم جهانہ طبیعت حیاتکستردر
شکوفه لر، سحری خنده لر، مسرتلر
ایدر بو کهنه جهاننی غریق نشوه تر
فقط ملوله بدایع بیله غم آوردر
باقک بو کنجه، مکدر، اسیر بستردر!

سونوك نكاهي كهي منعطف سماواته
 آرار اونجم فلاكتمدار شباني [*]
 اودر بوكون بشرك وجه حزن وخبراني
 قدر اوپرده اولور داغزن مساواته ،
 امل اوپرده ايدر خنده لر مجازاته !
 يوزنده رنك جواني قرين خجلتدر
 غروبلكورونور لوحه طلوغنده
 بواحتضار اليك دم وقوغنده
 شبان نوحه كر بخت آدميتدر .
 اميد منتظر مقدم قيامتدر !
 ينه اميده مي معروض اوجهه ضرا
 كوزنده نور دهاء كرچه انطفايه قريب
 دوداقلرنده فقط وار بر ابتسام غريب
 طوقوندي قلب حزينه بو حال مستثني :
 حياتي محتضر اما ، اميدي خنده نما !

۱۸ مایس ۱۳۱۲

[*] ييلديز سراي مظالم احتوايي

ای ابنای وطن

ایشته کلزار وطن محو اولدی استبداد ایله

بزدن استمداد ایدر هرذره برفریاد ایله

کچمسین ایامز بیپوده استمداد ایله

بیچه لشمک مقتضی غدار ایله ، بیداد ایله

ظلم واستبداد دوری درد ویاس ایامیدر

آرقاداشر ، قان دوکلک قان دوکمه نک هنکامیدر.

آرقاداشر ! قان دوکلک تا جوشه کلسین کائنات

لرزه بخش اولسون جهانه بزده کی عزم و ثبات

ذلته ، عمره هر ججدز شرفلی بریمات

امته لازم دکلددر بویله افسرده حیات

ظلم واستبداد دوری ، درد ویاس ایامیدر

آرقاداشر ، قان دوکلک قان دوکمه نک هنکامیدر.

هر طرفده بر این دایمی جوشان ایکن

(مدحت) ک اولادینه لایقمی قید حفظ تن

باق شهید اعظمه یا مقده بی قبر و کفن

بویله فریاد ایلور شیمدی جوار کعبه دن :

ظلم واستبداد دوری ، درد ویاس ایامیدر

آرقاداشر . قان دوکلک قان دوکمه نک هنکامیدر!

آغستوس ۱۸۹۷

بومنظومه يه متعلق ايضاحات

ملتك صوك مدافعلى، ترقيتك صوك خادملى،
وطنك صوك اميدلى، اميدرك صوك پناهى اولان يكي
عئمانليلره كچن سنه استبداد برضربه تخريب اورمق
جبرأنده بولمىشى . بو جبرأتك عكس تائير حاصل
ايدم جكي معلوم اولمقله برابر رفقاى حبيتك اوغراديني
غدرلى، حقارتلى ايشيدوب دوشوندكچه بيك حس
اليم قلبى قاناتير طوروردى . اووقت وطنك هجرى
بركوشه سنه دوشمشم . هر فردى برملكته شرفبخش
اوله جق قدر قطرة ذى نصيب معالى اولان اوكنجلك
د وماثرينى بومنظومه ايله تجيل ايتدم .

وطنپرورلك حسياتندن عارى برچوق آتارك بيله
سوق وهم ايله نشرينى جاژ كورميهرك محصولات فكريه يي
چركين برخط ابطال آلتنده ايكله دن (انجمن تفتيش
وهماينه) غريبدر كه بو منظومه نك هيچ بركله سنه
طوقونمان طبعنه رخصت وپردى ورسائل موقوته

دن بریسی ده لشر ایتدی . حتی مکتب طلبه سی انجمن
اعضاسندن زیاده وقوف وانتقال آثاری و ستره رك
برایکیسی حس ومقصدمه بیكانه اولمدقلرینی بكا قدر
طویوردیلر . (انجمن) ینه برشیء آكلامادی .

اداره حاضره نك جهلایه حصر مناصب ایتمسندن آره
صیره بوكی فائده لرده كوروله بیلیر . مكر حریفلر
كندیلرنجه اك مهم اولان موقعلری ده التاسلر ، خاطرلر
توصیه لره طایانه میهرق نااهللره تسلیم ایدیورلر مش .
جهلا پرورلكك بو شكل لطیف جهل و جهلادن متنفر
اولانلرجه ده مقبولدر . وظیفه اساسیه سی فكر بشرك
اك نجیب ، اك محترم محصولاتی شاشقین براس تبدادك
هوسات غربیه سنه خدمت یولنده پامال ایتمكدن عبارت
اولان بر دائرة منحوسه یه مأمور اوله جق حشراتك
ده ادراك وتقدير دن محروم یچاره لر سوروسندن
انتخابی هر وطنپروری خوشنود ایدر .

غزل

سموم محنتی ایچدم ابن لبین دیهرک
 وطن ترابی اوپدم سمن سمن دیهرک
 وطن خرابه سی بنجه بهشت اعلادر
 خرابه لر کزرم بن چمن چمن دیهرک
 آقتدی سیف مظالم دماء مظلومی
 اولوردی بلکه نصیم نم تسلیدن
 مزاره یأس ایله کیرسه م (وطن ! وطن !) دیهرک
 دیدم : نه در بوجهانده تصیب عثمانی
 دهان عالم آچلادی : (محن ! محن !) دیهرک
 مزار و محبتنی عرض ایلمکده استبداد
 حیت هاننه شیمدی بکن بکن دیهرک
 حزیران ۱۳۰۹

بر بزم طربده

حق یولنده ایت فدای جان و تن
 زینت احرار در خونین کفن
 نشوه ویرمز باده ، سیر کلبدن
 اولسون ارباب حمیت ناله زن
 برخزابه زاره دو نمشدر وطن
 آه ایدلسین قاب غم مائوس ایله
 فنکر محزون ! خاطر مایوس ایله
 ناله (واویل !) ایله (افسوس !) ایله
 اولسون ارباب حمیت ناله زن
 برخزابه زاره دو نمشدر وطن .

مابیس ۱۳۰۸

آه بيلمم که

نه دن لازم صایاسین مسکنت شبانه بيلمم که
نیچون معیوبدر افکار احرارانه بيلمم که
نه دن واجب بیانسین بارظلمی ایلمک بردوش
نیچون بهتان ایدر لر حضرت قرآنه بيلمم که
ره برشان حریتده قصدم ترک جان ایتمک
بومیلی کیمدر الفا ایلین وجدانه بيلمم که
وطن برطفلدر اولمش ینه خوابیده غفلت
نیچون بیدار اولوبده باشلاماز افغانه بيلمم که
حریم عدلی استبداد ایله بیقمشکن ای غدار ،
نه یوزله عزم ایدرسین درکه یزدانه بيلمم که !
الهی ! عدل وحقک حامی ، متمسازى ذاتک کن
نیچون تیغ مظالم داغ آچار انسانه بيلمم که !

تشرین ثانی ۱۳۰۹

بیگانه‌لر

کلیستان ملته برك وچن بیگانه‌در
فیض معموریتیه شمدی وطن بیگانه‌در
حق یولنده جان ویرن احاراره دللردر مزار
مرد عالیهمته قبر و کفن بیگانه‌در
حضرت حریتیه ایلر پرستش ، کویله
آرزوی وصلت سیمین بدن بیگانه‌در
براب شیرینه ذلدر ایلمک حصر امل
کوه همت مسکنمدر . کوهکن بیگانه‌در
ملتی بویله کورونجه بکاهم بر آن شوق
لیله! مایوسه صبح خنده‌زن بیگانه‌در!

ایلول ۱۳۰۹

مفخر احرار ع . ج برادر مه بازديغم برمکتوبده
بالمناصبه ديمشدم که

زنجيره کيرر مثال مجنون

حريره کيم اولورسه مقنون

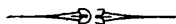
لکن نه ايلمه حذر سن

تنوير حقيقت ايلمکدن

لازمسه حياتي ايله افنا

افصاييلير بويولده اعلا !

۱۳۰۶

تمنيات عاشقانه

استاد محترم ... بکه

شمدي وحدت کزيفي يم جيلک

رونمون هر طرفده بيک منظر

اويله بوکسک که باصديغم يرلر

منتهاي حدوديدر املك

صانکه قوشلر فغان طائر در

نقل سواد ايدر دم سحره

ابر لر کاستان سائر د
 منتشر در شباب ذره لره :
 کل شبابت ایچنده آغلایه لم !
 سیری شمسک ایرنج پایانه
 باشقه بر لوحه عرض ایدر آفاق
 ایلرم بن اودمده مستانه
 اوجی مشمول چشم استغراق
 اوزمان هر سحاب زریندن
 چشمه عکس ایدن خیال کدر
 او خیال شبایدن احسن
 کوکده تصویر ذی مال کدر :
 کل خیال ایچنده آغلایه لم !
 صمت وظلمت بر یکدی فوجا فوج
 کیجه نك الك کشف بر دمیدر
 صائیرم بو ظلام موجا موج
 بختمک تر جان ایکمیدر :
 مهرومه گوشه کیر حزن و حجاب
 کوکده انجم بتون طورور بی هوش

متجسم کبی خیال ایله خواب
 آسمان بر سکون زمین خاموش :
 کل سکونت ایچنده آغلايه لم !
 بویله درقاعده ، جهانده اجل
 شیخه ده ، شاهده ملاقیدر
 برلشیر قبرده ابدله ازل
 نه حزین موعده تلاقیدر ؛
 بکاده بادموت اولنجه وزان
 منفرد بر مزار اولور مسکن
 ای خیالی انیس روح اولان ،
 کل او قبر غریبه بر دم سن ،
 کل او وحدت ایچنده آغلايه لم !
 تموز ۱۳۱۱

عزل

ویررمی ذوق حریم وصاله دن غمینی
 فدا ایدرمی بهشته او کندی عالمینی

نہدر بوظلمت وحشتفرای شب بیلمم
 فلك زمينہ می آتش ردای ماتمی
 تہمدہ روح روانکن خیال وصلت یار
 نہیولده شرح ایدہیم بن فراق یکدمفی
 غریب بلبلی اولدم ریاض سودانک
 دم سحرده اوینجہ اومبتسم فنی
 اونظرہ آدمہ ام الکتاب سودادر
 شباب حلہ چالیشسین مال مبہمفی
 ۱۵ تموز ۱۳۱۱

تصاویر بشر

برنجی چہرہ

نظرندہ لقای مستقبل

برظلام کشف ایلہ مستور

آغلایور قارشیدسندہ وجہامل ،

ایکلیور سینہ سندہ قلب حضور ؛

منقلب برانین یاسہ نفس

دمبدم ایگله مکده در روحی
 تن دکل . صانکه بر شکسته قفس
 چیر پنبیر آنده روح مجروحی
 اوزرنده لباس صدپاره
 شرح ایدر قلب یاره یاره سنی
 آراقده فقط اوبیچاره
 کوسترر کاشانه یاره سنی
 کیمسه سز بریتیمدر . مظلوم
 آغلامقده کمال یاسندن
 ای بشر ، ای اسیر طالع شوم ،
 آغلایان اول یتیم سنسین سن
 ایکنجی چهره

بوله ماز بر طرفده جای قرار
 متباعد دیار ویارندن
 نظرنده دگیر ، سما ، کلزار
 دها قسوتلیدر منارندن ؛

طوقونور خاطر اتنه قوشلر
 جای شیون کلیر آکا کلشن
 یوزینه چهره حیات آغلار
 چونکه منته طوغدینی یردن
 قهر ایله دست انفعال قدر
 چکوب آتمش بو خاک پستی به
 آکا یالکنز عدم امید آور
 نفرت ایلر جهان هستی به
 بی امل برغر بیدر مقوموم
 دوشونور . . . کوز لرنده اشک حزن
 ای بشر ، ای مثال و غموم .
 دوشون اول غریب سنسین سن !

اوچنجی چهره

رنگ ماتم می چو کش آفاقه ؟
 اولیور آدمه ملال آور
 آراده بیک مهیب طراقه

صارصیور کائناتی سرتاسر
 قالمیور برقرارده حیفا
 شکل عالم بتون تحولده ؛
 متزلزل بتون زمین وسما
 عرش اعلی بیلہ تزلزلده .
 هرته موجود ایسه بو عالمده
 هپسی وقف خراب . هپ بی روح
 بیقلوب کائنات بردمده
 دوشمش انقاضی آلتہ مجروح
 چیرینیر بروجود یأس افکن
 — منکسر درامید ، امل موهوم —
 ای بشر ، ای تحمله محکوم ،
 چیرینان اول وجود سنسین سن
 ۲ کانون ثانی ۱۳۱۲

بو منظومه بی دور حاضر ادبک مفخری اولان کنج
 برادیزه زیزده کی تزد کره ایله تقدیم ایتدیم . شو تقدیمه دن
 مقصد ایسه : هر معنا سیله ادیب اولان - اوفضیلت
 مشخصه یه قارشی سنه لردن بری پرورده ایتدیکم حس
 تقدیری عرض ایتک ایدی .

کدک پاشا : ۲۸ کانون ثانی ۱۳۱۲

ادیب محترم ،

تصاویر بشر عنوانی منظومه عاجزانه بی نام عالیترینه
 اتحاف ایتک جرأتنده بولنیورم . سزنی معنا وجداً طایمق
 بخنیار لغنه نائل اولان لر صمیمی آشنا لقرینی اظهار ایچون
 بر معارفه صوریه نك دلالتمه مفتقر دکلردر . بوکا قانم .
 هنوز کوروشلمه دن بویله بر تقدیمه یه جرأتنده او قناعتدن
 نشئت ایدی .

هر شعر غرا کز قلوب متحسسه یه بیغانه بر خطابدر .
 بن چوق دفعه او علوی خطا بلرک تاثیر وجدافزاسیله
 کونلرجه سرمست بلاغت اولوب قالدیم . بونک ایچوندرکه
 مسقط رأسکزک شوزیارت اخیره مده وجدانمه القا ایتمش
 اولدینی ایلك احتساساتک بر شکل خار جیمی اولان شو
 منظومه پی خاک پایه عرض ایدیورم :

اثرڪ موضوعنه ڪلنجهه : انسانلر ڪوليوره انسانيت
ڏيور . نيجه ، اوخنده غفلت مشحون ، بوسر شڪ
نموندن زياده ملال آوردر . شو پریشان سوزلرڪ
، مهمه سي آراسندن اويله بر ملال وجدانينڪ نشانہ لری
يله بيليرسه احتساساتم منظومه يه انتقال ايدہ بيلمش

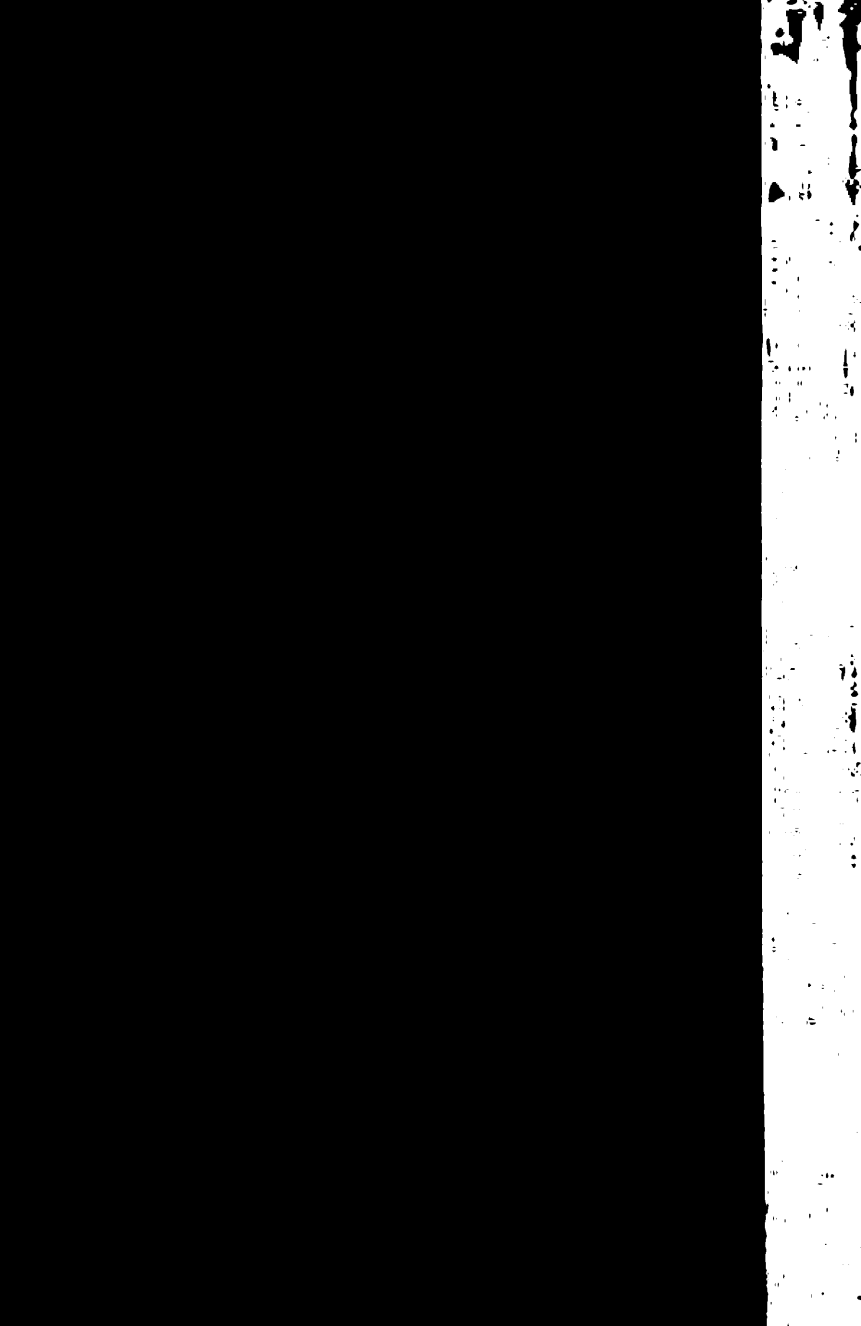
.....

باقی بی نہایہ تعظیم .

ختم

Cevdet, 'Abdullāh
Gizli figānlar

PL
248
C475G5